

Sygn. akt: I Cgg 19/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 01 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Katarzyna Banko
Protokolant:	Julia Piątek

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2014 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa E. K., A. K.

przeciwko (...) S.A. w K.

o naprawienie szkody

1. nakazuje pozwanej (...) S.A. w K. wykonanie napraw w lokalu mieszkalnym stanowiącym odrębną nieruchomość (lokalu nr (...)), znajdującym się w budynku położonym w R. przy ulicy (...) oraz wykonanie naprawy elewacji budynku poprzez:

- a. przemurowanie spękań ścian,
- b. skucie spękanych tynków ścian, sufitów oraz faset i wykonanie na nowo,
- c. rozbiórkę zdeponowanych podłóg i wykonanie na nowo do poziomu,
- d. skucie spękanych płytek ściennych w łazience i wykonanie na nowo,
- e. przetarcie zarysowanych tynków oraz sufitów,
- f. skucie posadzki betonowej w piwnicy i wykonanie na nowo,
- g. rozkucie spękanego stropu odcinkowego w piwnicy i wypełnienie zaprawą cementową,
- h. przesklepienie spękanych nadproży drzwiowych,
- i. ujednolicenie kolorystyczne elewacji,
- j. malowanie remontowanych pomieszczeń,
- k. wykonanie robót towarzyszących;

2. nakazuje pobrać od pozwanej (...) S.A. w K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 1460,00 (jeden tysiąc czterysta sześćdziesiąt) złotych tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej.

SSO Katarzyna Banko

Sygn. akt I Cgg 19/12

UZASADNIENIE

Powodowie E. K. i A. K. po ostatecznym sprecyzowaniu żądania pozwu domagali się zobowiązania pozwanej (...) S.A. w K. do naprawienia szkody wyrządzonej w budynku mieszkalnym położonym w R. przy ulicy (...) poprzez przywrócenie stanu poprzedniego.

W uzasadnieniu powyższego żądania powodowie podali, że wskutek ujawniających się wpływów bezpośrednich oraz pośrednich dokonanej eksploatacji górniczej pozwanej powstała szkoda opisana w piśmie z dnia 17 stycznia 2011r. skierowanym do pozwanej. W odpowiedzi na powyższe pismo pozwana odmówiła ugodowego załatwienia sprawy podając, że teren, na którym zlokalizowana jest nieruchomość powodów od sierpnia 2009r. uważa się za uspokojony.

Pozwana (...) S.A. w K. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwana podniosła, że nieruchomość powodów znajdowała się uprzednio w zasięgu wpływów robót górniczych pozwanej, w związku z powyższym pozwana nie może wykluczyć, iż w składnikach budowlanych powodów mogą znajdować się szkody pochodzenia górniczego. Fakt ten, oraz zakres ewentualnych szkód za które pozwana może odpowiadać powinien być jednak udowodniony przez powodów. Aktualnie teren, na którym posadowione są składniki budowlane powodów uważa się za górniczo uspokojony od 2009r. Z ostrożności procesowej pozwana podniosła zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia.

Sąd ustalił, co następuje:

Powodowie E. K. i A. K. są współwłaścicielami na zasadzie ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w R. przy ulicy (...). Z prawem własności powyższego lokalu związany jest udział w nieruchomości gruntowej, dla której Sąd Rejonowy w R. prowadzi księgę wieczystą KW Nr (...). W budynku, którym zabudowana jest powyższa nieruchomość gruntowa została ustanowiona odrębna własność dwóch lokali mieszkalnych, przy czym właścicielką drugiego lokalu jest M. P.. (dowód: odpis księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w R. (...). k. 6 – 8).

W dniu 17 stycznia 2011r. powodowie zwrócili się do pozwanej z wnioskiem o naprawienie szkody spowodowanej ruchem zakładu górniczego w budynku położonym w R. przy ulicy (...) podając, że budynek uległ wychyleniu, występują zewnętrzne i wewnętrzne pęknięcia ścian i sufitów, w łazience uszkodzone są kafelki. Pismem z dnia 27 stycznia 2011r. pozwana odmówiła ugodowego załatwienia sprawy. (dowód: wniosek z dnia 17 stycznia 2011r., pismo z dnia 27 stycznia 2011r. k. 3 – 4)

Biegły sądowy K. K. na podstawie analizy zebranych materiałów stwierdził, że eksploatacja prowadzona w najbliższym otoczeniu nieruchomości powodów zakończona została w I kwartale 2007r., ścianą (...) w pokładzie (...) i zauważalne wpływy eksploatacji na budynek powodów powinny wygasnąć z początkiem 2011r., zaś w dalszych latach mogło być tylko odczuwanie „deformacji resztkowych”. W późniejszym okresie prowadzona jeszcze była w rejonie budynku powodów, w III kwartale 2007r. eksploatacja pokładu (...), ścianą (...), jednak w odległości prawie 400 m, a więc na granicy zasięgu powstawania możliwych deformacji. Analizując oddziaływanie na powierzchnię eksploatacji prowadzonej w poszczególnych pokładach biegły stwierdził, że powyższe eksploatacje pokładów węgla mogły spowodować niekorzystne skutki w obiektach na powierzchni, znajdujących się w zasięgu wpływów, tym bardziej, że w różnych okresach czasu, eksploatacje te powodowały niejednolite oddziaływanie na powierzchnię i skutkowały obniżeniami terenu w różnych kierunkach. Poddanie takim różnorodnym wpływom niekorzystnie wpływa na ogólny stan budynku, tym bardziej budynku starszego i niezabezpieczonego na wpływy eksploatacji górniczej. Pomierzone wartości odchyłeń pionowych budynku powodów pozwalają stwierdzić, że zauważalne są wpływy prowadzonych

eksploatacji, ale stopień uciążliwości użytkowania budynku powodów jest na poziomie, co najwyżej średnim i nie stwarza to bezpośredniego niebezpieczeństwa dla jego użytkowników. Na podstawie przeprowadzonych oględzin budynku powodów biegły stwierdził, że większość zaobserwowanych podczas oględzin uszkodzeń budynku jest typowa dla szkód spowodowanych eksploatacją górniczą. Wyniki pomiaru obniżeń reperów wskazują, że pod kątem osiadań terenu, w roku 2010, rejonu budynku nie można było jeszcze uznać za teren uspokojony. Występujące w rejonie budynku powodów wstrząsy nie mogły spowodować uszkodzeń elementów nośnych i konstrukcyjnych budynku powodów, ale mogły się przyczynić do pogłębienia szkód już istniejących. Na uwagę zasługuje fakt, że najsilniejsze oddziaływanie wstrząsów na budynek powodów występowało pod koniec 2009r. i związane było z działalnością eksploatacyjną KWK (...). Analiza parametrów (wskaźników) deformacji w pełnym zakresie eksploatacji dokonanej (w tym nawet najwyższej kategorii) świadczy o dużej możliwości negatywnego oddziaływania prowadzonych eksploatacji na budynek powodów, szczególnie, że nie był on zabezpieczony na wpływy jakiegokolwiek deformacji terenu górniczego. Na deformację terenu w największym stopniu miały wpływ eksploatacje pokładów prowadzonych w latach: 1934, 1959, 1973, 1979. Poza tym określeniem możliwych maksymalnych oddziaływań prowadzonych eksploatacji na budynek, nie jest możliwe dokładne określenie czasu powstawania konkretnych uszkodzeń. Eksploatacje w rejonie budynku powodów prowadzone były wielokrotnie i były bardzo rozciągnięte w czasie, a ich wpływy nakładały się na siebie, zwielenkrotniając możliwość powstania szkód w budynku. Od 2015r. planuje się kolejne eksploatacje, które będą mogły powodować odkształcenia dla III kategorii terenu górniczego i spowodują dalsze obniżenie terenu o około 3,25 m, a więc w dalszym ciągu będą oddziaływać na budynek, mogąc powodować dalsze jego uszkodzenia. Szkody stwierdzone w budynku powodów mają związek przyczynowo – skutkowy z działalnością górniczą pozwaną. (dowód: opinia biegłego sądowego K. K. k. 78 – 150)

Biegły sądowy z zakresu budownictwa i szkód górniczych J. Ł. przeprowadził oględziny budynku mieszkalnego i garażu i stwierdził, co następuje:

- w budynku mieszkalnym szkody spowodowane ruchem zakładu górniczego polegają na: małym wychyleniu budynku z pionu; zdepoziomowaniu posadzek i podłóg; spękaniu ścian wewnętrznych i zewnętrznych; pęknięciu tynków ścian, sufitów, oraz faset; spękaniu płytek ściennych w łazience; spękaniu stropów i posadzek w piwnicy; spękaniu nadproży drzwiowych;
- w budynku garażu nie występują szkody spowodowane ruchem zakładu górniczego.

W budynku mieszkalnym występują także szkody nie spowodowane ruchem zakładu górniczego polegające na częściowym zawilgoceniu ścian piwnicznych, spękaniu na styku ganku z budynkiem mieszkalnym, częściowym zużyciu elementów budynku wynikającym z przeżytego wieku. Również w budynku garażu występuje częściowe zużycie naturalne elementów tego budynku. W wyniku pomiarów geodezyjnych wychylenia naroży budynku mieszkalnego w dniu 10 czerwca 2013r. wykonanego przez pozwaną stwierdzono, iż wychylenie wynosi:

- w narożu południowo – zachodnim: kierunek północny – 13.0mm/m, kierunek wschodni – 7.0 mm/m, wypadkowa – 15.0 mm/m;
- w narożniku południowo – wschodnim: kierunek północny – 6.0 mm/m, kierunek wschodni – 8.0 mm/m, wypadkowa – 10.0 mm/m;
- w narożniku północno – wschodnim: kierunek północny – 3.0 mm/m, kierunek wschodni 13.0 mm/m, wypadkowa 13.0 mm/m.

Zatem zauważalnym jest pochylenie budynku w kierunku północno – wschodnim i jest to wychylenie o małej uciążliwości. W tym przypadku nie zachodzi konieczność rektyfikacji budynku, a naprawa powinna nastąpić poprzez zmniejszenie tej uciążliwości polegającej na poziomowaniu posadzek oraz przywróceniu jej właściwych spadków oraz naprawę istniejących aktualnie szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego. Naprawa budynku mieszkalnego powinna więc polegać na:

- a.
- a. przemurowaniu spękań ścian,
 - b. skuciu spękanych tynków ścian, sufitów oraz faset i wykonaniu na nowo,
 - c. rozbiórce zdepoziomowanych podłóg i wykonaniu na nowo do poziomu,
 - d. skuciu spękanych płytek ściennych w łazience i wykonaniu na nowo,
 - e. przetarciu zarysowanych tynków oraz sufitów,
 - f. skuciu posadzki betonowej w piwnicy i wykonaniu na nowo,
 - g. rozkuciu spękanego stropu odcinkowego w piwnicy i wypełnieniu zaprawą cementową,
 - h. przesklepieniu spękanych nadproży drzwiowych,
 - i. ujednoliceniu kolorystycznym elewacji,
 - j. malowaniu remontowanych pomieszczeń,
 - k. wykonaniu robót towarzyszących.

Koszt powyższych napraw na poziomie cen z IV kwartału 2013r. biegły określił na kwotę 29.185,25 zł (bez podatku VAT). Ponadto biegły podał, że opisany sposób naprawy obejmuje lokal mieszkalny stanowiący odrębną własność powodów, natomiast odnośnie elewacji tylko w takim zakresie w jakim jest ot niezbędne dla przeprowadzenia napraw w mieszkaniu powodów. (dowód: opinie biegłego sądowego J. Ł. k. 182 –237, 273)

Powyższe okoliczności faktyczne Sąd ustalił w oparciu o spójne i w pełni przekonujące wskazane wyżej dowody, a w szczególności dokumenty urzędowe, sporządzone przez uprawnione organy w granicach ich kompetencji, które w ocenie Sądu były w pełni wiarygodne oraz niekwestionowane dokumenty prywatne, których prawdziwość nie budziła wątpliwości. Sąd przyjął opinie biegłych sądowych K. K. i J. Ł. bez zastrzeżeń, gdyż zostały one sporządzone zgodnie ze zleceniem Sądu, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności istotnych dla poczynienia niezbędnych ustaleń faktycznych. Opinie są spójne, zrozumiałe i weryfikowalne z uwagi na jasność zawartych w nich treści. Nie istniały też wątpliwości co do wiedzy, fachowości lub bezstronności biegłych. Wiedza i doświadczenie zawodowe opiniujących oraz stanowczy charakter opinii przekonują, że zasadnym było poczynienie ustaleń na podstawie tych opinii.

Sąd zważył, co następuje:

W ustalonym stanie faktycznym powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 listopada 2013 roku (III CZP 75/13, Biul. SN 2013/11/13), stwierdził, że do spraw o naprawienie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w których zdarzenie wywołujące szkodę, jak i jej powstanie, miały miejsce przed dniem 1 stycznia 2012r. stosuje się przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm. – dalej pr.g.g.).

Przepis art. 92 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku – Prawo geologiczne i górnicze stanowił, że do naprawienia szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego, o których mowa w art. 91 ust. 1 i 2 powołanej wyżej ustawy stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, o ile ustawa Prawo górnicze i geologiczne nie stanowi inaczej. Odpowiedzialność pozwanego przedsiębiorcy opiera się więc na art. 435 k.c., który to przepis stanowi, że prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa

lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności (§ 1).

Z opinii biegłego sądowego z zakresu górnictwa i geologii K. K. wynika, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy szkodami stwierdzone w budynku powodów a działalnością górniczą pozwanej.

Przepis art. 94 ust. 1 pr.g.g. stanowił, że naprawienie szkody powinno nastąpić przez przywrócenie stanu poprzedniego, zaś ust. 2 powołanego wyżej przepisu wynikało, że przywrócenie stanu poprzedniego może nastąpić przez dostarczenie gruntów, obiektów budowlanych, urządzeń, lokali, wody lub innych dóbr tego samego rodzaju. Regulacja zawarta w art. 95 ust. 1 pr.g.g. stanowiła wyjątek od zasady wyrażonej w art. 94 ust. tego prawa. Odstępstwo od restytucji naturalnej dopuszczone zostało tylko w dwóch wypadkach. Pierwszy z nich, określono jako brak możliwości przywrócenia stanu poprzedniego. Odstąpienie od restytucji naturalnej było także możliwe w przypadku, gdy koszty przywrócenia stanu poprzedniego rażąco przekraczałyby wysokość poniesionej szkody. Użycie w treści art. 95 ust. 1 pr.g.g. nieostrego zwrotu „rażąco” sprawiało, że ocena, czy przesłanka ta została spełniona, wymagało każdorazowo uwzględnienia okoliczności konkretnego przypadku, przez porównanie ze sobą dwóch wartości: wielkości szkody oraz kosztów potencjalnej restytucji naturalnej. Tylko w przypadku, gdy druga z wymienionych wartości zdecydowanie i niewspółmiernie przekraczała pierwszą, można uznać, że spełniony został wymóg wynikający z treści art. 95 ust. 1 pr.g.g. i dopuszczalne jest odstąpienie od restytucji naturalnej.

Z opinii biegłego sądowego J. Ł. wynika, że naprawa ujawnionych uszkodzeń związanych z eksploatacją górniczą powinna nastąpić poprzez przywrócenie stanu poprzedniego. Szczegółowy zakres naprawy został opisany wyżej, zaś orientacyjny koszt robót biegle określił na poziomie cen z IV kwartału 2013r. na kwotę 29.185,25 zł.

Przepisy prawa geologicznego i górniczego z 1994r. nie regulowały odrębnie kwestii przedawnienia roszczeń o naprawienie szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego, co oznaczało, że zastosowanie w tym zakresie znajdującej zasady ogólne kodeksu cywilnego. Przepis art. 442¹ Art. 442¹.

§ 1.

§ 1 k.c. obowiązujący od dnia 10 sierpnia 2007r., stanowił, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Dodać jednak należy, że zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 16.02.2007r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 80, poz.538) jeśli roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym uległoby przedawnieniu przed wejściem w życie tej ustawy tj. przed 10.08.2007r. to do przedawnienia stosuje się art. 442 § 1 k.c., który stanowił, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym wypadku roszczenie przedawnia się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę. Z opinii biegłego sądowego K. K. wynika, że wyniki pomiaru obniżeń reperów wskazują, że pod kątem osiadań terenu, w roku 2010, rejonu budynku nie można było jeszcze uznać za teren uspokojony. Występujące w rejonie budynku powodów wstrząsy nie mogły spowodować uszkodzeń elementów nośnych i konstrukcyjnych budynku powodów, ale mogły się przyczynić do pogłębienia szkód już istniejących. Na uwagę zasługuje fakt, że najsilniejsze oddziaływanie wstrząsów na budynek powodów występowało pod koniec 2009r. i związane było z działalnością eksploatacyjną KWK (...). Mając na względzie powyższe wnioski biegłego stwierdzić należy, że roszczenia powodów nie uległy przedawnieniu.

Mając powyższe ustalenia i rozważania na podstawie art. 94 ust.1, 92 ustawy Prawo geologiczne i górnictwo w związku art. 435 k.c. orzeczono jak w sentencji.

Zgodnie z art. 96 ust. pkt 12 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r. (tekst jednolity z dnia 27 kwietnia 2010r. Dz.U. Nr 90, poz. 594 z późniejszymi zmianami) strona dochodząca naprawienia szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego, o których mowa w dziale V ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo

geologiczne i górnicze nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych. Mając powyższe na względzie, na podstawie na podstawie 113 ust. 1 ustawy o kosztach w sprawach cywilnych kosztami sądowymi obejmującymi opłatę sądową w kwocie 1.460,00 zł Sąd obciążył pozwaną - jako stronę przegrywającą sprawę.

Gliwice, dnia 23 kwietnia 2014r. SSO Katarzyna Banko